

# Dariusz Pauch

---

## Porównanie działalności funduszy poręczeń kredytowych na przykładzie Zachodniopomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych i Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 38, 220-227

---

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DARIUSZ PAUCH

Uniwersytet Szczeciński

PORÓWNANIE DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZY PORĘCZEŃ KREDYTOWYCH  
NA PRZYKŁADZIE ZACHODNIOPOMORSKIEGO  
REGIONALNEGO FUNDUSZU PORĘCZEŃ KREDYTOWYCH  
I FUNDUSZU WSPIERANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO  
MIASTA SZCZECINA

### Wprowadzenie

Na terenie województwa zachodniopomorskiego działa pięć funduszy zajmujących się udzielaniem poręczeń kredytowych dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Każde województwo, powiat, gmina czy miasto dąży do tego, aby na jego terenie stwarzać jak najlepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorczości. Dwa fundusze, które powstały na skutek działań i pomocy organów samorządowych na terenie województwa zachodniopomorskiego to: Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych (ZRFPK) oraz Fundusz Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina Sp. z o.o. (FWGRMZ).

Intencją powołującego system instytucji poręczeniowych było, aby spełniał on na rynku finansowym określone cele. Wśród wielu wyróżniono cele nadrzędne i cele pośrednie. Nadrzędnymi dążeniami systemu są:

- zapewnienie sektorowi MSP łatwiejszego dostępu do finansowania zewnętrznego,
- stworzenie zintegrowanego, efektywnego i finansowo bezpiecznego systemu funduszy poręczeniowych<sup>1</sup>.

Kolejne korzyści z działalności funduszy poręczeniowych dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które należy wymienić to:

- kreowanie historii kredytowej, bardzo istotnej w stosunku z bankami, czyli przełamywanie barier w dostępie do finansowania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w przypadku poręczenia możliwości uzyskania kredytu bankowego bez wystarczających zabezpieczeń,
- tworzenie pozytywnych wzorców przedsiębiorczości, aktywizowanie bezrobotnych i wsparcie przy zakładaniu nowej działalności gospodarczej,

---

<sup>1</sup> S. Flejterski, P. Pluskota, I. Szymczak: *Instytucje i usługi doręczeniowe na rynku finansowym*. Warszawa 2005, s. 87.

- finansowe zasilanie gospodarki w sposób zapewniający najszybsze i relatywnie najbardziej widoczne efekty dla społeczności lokalnej, w tym kreowanie nowych i utrzymywanie miejsc pracy<sup>2</sup>.

### Ogólna charakterystyka funduszy

Utworzenie Zachodniopomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. jest wynikiem realizacji uchwały Sejmiku Województwa z dnia 28 maja 2001 roku w sprawie uchwalenia programu pn. Program wspierania przedsiębiorczości, wzrost innowacyjności gospodarki i kierunki przeciwdziałania bezrobociu w województwie zachodniopomorskim. W programie tym wyznaczono pięć celów:

- wzrost poziomu wiedzy i wykształcenia kadr dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- wzrost przedsiębiorczości,
- aktywizacja rynku pracy,
- rozwój technologii oraz wzrost innowacyjności,
- promocja regionu – wzrost nakładów na inwestycje<sup>3</sup>.

Udziałowcem lub akcjonariuszem funduszu regionalnego powinien być samorząd wojewódzki. Fundusz powinien współpracować ze wszystkimi najważniejszymi bankami w województwie, również bankami o zasięgu ogólnokrajowym oraz z regionalnymi pozabankowymi instytucjami finansowymi oraz urzędami pracy<sup>4</sup>.

Natomiast Fundusz Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina jest wynikiem przyjęcia 6 maja 2002 roku przez miasto Szczecin Strategii rozwoju miasta Szczecina, określającej całościowe cele i zaprogramowany rozwój Szczecina do 2015 roku. Elementem strategii jest Polityka wspierania rozwoju gospodarczego, wyznaczająca kierunki działań i wskazująca na „Współtworzenie instrumentów finansowych w zakresie udzielania poręczeń, pożyczek i pomocy finansowej małym i średnim przedsiębiorstwom”<sup>5</sup>.

Na kapitał poręczeniowy każdego z funduszy składają się: kapitał zakładowy, dotacje, subwencje, pożyczki oraz dofinansowania, np. z sektorowych programów operacyjnych. Kapitał poręczeniowy każdego z funduszy na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosił odpowiednio: ZRFPK – 24 950 000 zł, FWGRMZ – 12 612 000 zł. Budżet funduszu regionalnego jest dwa razy większy od budżetu Funduszu Wspierania Miasta Szczecina. Jak podaje Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręczeniowych w „Raporcie o stanie funduszy

<sup>2</sup> B. Bartkowiak: *Tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP – wyzwania w warunkach kryzysu*. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 533, Finanse, rynki finansowe, ubezpieczenia. Szczecin 2009, s. 14-15.

<sup>3</sup> Uchwała nr XXII/209/01 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 maja 2001 r. pn. Program wspierania przedsiębiorczości, wzrost innowacyjności gospodarki i kierunki przeciwdziałania bezrobociu w województwie zachodniopomorskim.

<sup>4</sup> S. Flejterski, P. Pluskota, I. Szymczak: *op.cit.*, s. 90.

<sup>5</sup> Uchwała nr I/N/1155/02 Rady Miasta Szczecin pn. Strategia rozwoju miasta Szczecina.

poręczeń kredytowych w Polsce”, średnia wielkość kapitału poręczeniowego wszystkich funduszy w Polsce na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosiła 11 106 000 zł. Oba fundusze posiadają wielkość kapitału powyżej średniej krajowej. Zarówno ZRFPK oraz FWGRMZ udzieliły swoich pierwszych poręczeń w 2002 roku. Fundusze mogą pochwalić się takim samym stażem funkcjonowania i działania.

### **Porównanie funduszy pod względem ogólnych warunków uzyskania poręczenia**

W tabeli 1 przedstawiono zestawienie Zachodniopomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych oraz Funduszu Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina ze względu na ogólne założenia funkcjonowania funduszy. Wzięto pod uwagę rodzaj przedsiębiorstw, do których skierowana jest oferta usług doręczeniowych oraz zasięg działania każdego z funduszy. ZRFPK kieruje swoją ofertę do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw posiadających siedzibę i prowadzących działalność na terenie woj. zachodniopomorskiego, natomiast FWGRMZ pomaga mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom działającym na terenie miasta Szczecina. Działalność ZRFPK dotyczy większego obszaru (regionu), dlatego można zakwalifikować go jako fundusz o zasięgu regionalnym. FWGRMZ opiera swoją działalność i zakres działania na jednym mieście (Szczecin), przez co został zakwalifikowany jako fundusz lokalny.

Zarówno ZRFPK, jak i FWGRMZ obejmują poręczeniem kredyty/pożyczki o charakterze obrotowym lub inwestycyjnym. Kredyty i pożyczki obrotowe dotyczą finansowania bieżącej działalności przedsiębiorstwa. Zadłużenie o charakterze inwestycyjnym przeznaczone jest na powiększanie obecnego lub powstanie nowego majątku trwałego. Wyjątkiem są inwestycje w wiedzę lub badania naukowe, w których nie ma mowy o powiększeniu majątku trwałego.

Biorąc pod uwagę maksymalny poziom udzielanego poręczenia, to oba fundusze są w stanie poręczyć nie więcej niż 70% kwoty kredytu lub pożyczki. Należy zauważyć, że wielkość poręczenia nie obejmuje odsetek oraz prowizji związanych z kredytem lub pożyczką. Analizując minimalną kwotę poręczenia, to ZRFPK ustalił ją na poziomie 10 000 zł, podczas gdy FWGRMZ udziela poręczeń nie mniejszych niż 15 000 zł.

Każdy przedsiębiorca chcący uzyskać poręczenie musi brać pod uwagę koszty związane z zaangażowaniem funduszu. Podstawowymi kosztami, jakie należy ponieść są prowizje i opłaty. Prowizje mieszczą się w przedziale 1–3% maksymalnej kwoty poręczenia określonej w umowie o udzielenie poręczenia. Wysokości opłat uzależnione są zazwyczaj od okresu obowiązywania poręczenia, rodzaju kredytu lub pożyczki, ryzyka niespłacenia zaciągniętego przez przedsiębiorcę zobowiązania. Standardem jest, że szczeciński fundusz pobiera prowizje w wysokości 100 zł za rozpatrzenie wniosku. Należy pamiętać, że prowizja nie podlega zwrotowi w przypadku negatywnej decyzji funduszu, powodującej odrzucenie wniosku o udzielenie poręczenia.

Maksymalny czas związany z oczekiwaniem na udzielenie poręczenia w przypadku gdy przedsiębiorca dostarczy wszystkie niezbędne dokumenty, wynosi 2 dni. Krótki czas oczekiwania jest niezbędny, ponieważ wpływa pozytywnie na uruchomienie linii kredytowej przez bank.

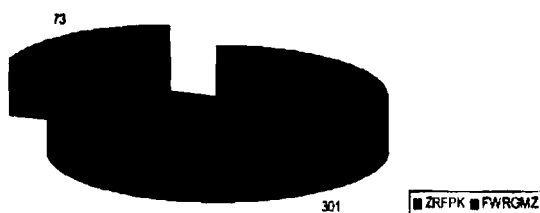
Tabela 1

Zestawienie ZRFPK i FWGRMZ, ze względu na ogólne założenia funkcjonowania funduszy

	Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych (ZRFPK)	Fundusz Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina sp. z o.o. (FWGRMZ)
Beneficjenci i zasięg działania	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę i prowadzące działalność na terenie woj. zachodniopomorskiego lub prowadzące działalność na terenie woj. zachodniopomorskiego i posiadające siedzibę na terytorium RP	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na terenie miasta Szczecina
Objęte poręczeniem	kredyty/pożyczki obrotowe kredyty/pożyczki inwestycyjne	kredyty/pożyczki obrotowe kredyty/pożyczki inwestycyjne
Max. poziom poręczenia	70% kwoty kredytu/pożyczki	70% kwoty kredytu/pożyczki
Min. poziom poręczenia	10 000 zł	15 000 zł
Koszty poręczenia	pro wizja w przedziale 1-3% maksymalnej kwoty poręczenia określonej w umowie o udzielenie poręczenia	– pro wizja za rozpatrzenie wniosku (100 zł) – pro wizja od 1-3% maksymalnej kwoty poręczenia określonej w umowie o udzielenie poręczenia, pro wizja rocznicowa 1-1,5% bieżącej kwoty poręczenia
Czas oczekiwania na udzielenie poręczenia	max. 2 dni	max. 2 dni

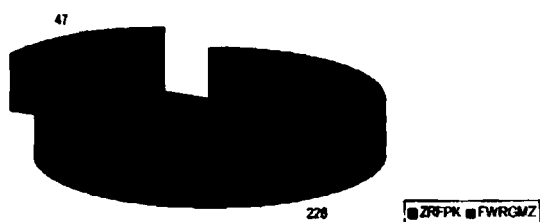
### Struktura udzielanych poręczeń przez fundusze

Biorąc pod uwagę liczbę udzielonych poręczeń przez ZRFPK i FWGRMZ (rys. 1 i 2) zauważamy zdecydowaną przewagę regionalnego funduszu. W 2007 roku ZRFPK udzielił 301 poręczeń, natomiast FWGRMZ poręczył 73 kredyty, pożyczki. Jeśli chodzi o rok 2008 i dane dotyczące okresu 1.01-30.09.08, widoczny jest ogólny spadek liczby udzielonych poręczeń. Regionalny fundusz udzielił 226 poręczeń, natomiast fundusz miasta Szczecina mógł pomóc w uzyskaniu zewnętrznego źródła finansowania (kredytu, pożyczki) tylko 47 przedsiębiorcom. Nie mamy pełnych informacji dotyczących roku 2008, przez co nie możemy w całości porównać roku 2007 do 2008. Jednak ostatni kwartał roku nie przynosi drastycznych zmian pod względem liczby udzielonych poręczeń.



Rys. 1. Liczba udzielonych poręczeń w 2007 roku

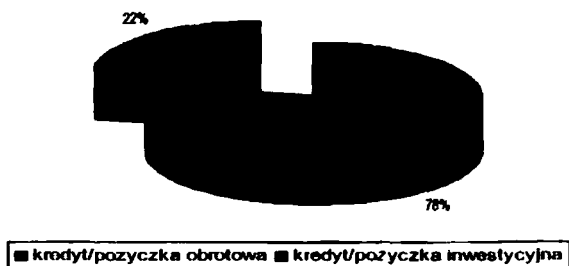
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez ZRFPK i FWGRMZ.



Rys. 2. Liczba udzielonych poręczeń (1.01 - 30.09.2008)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez ZRFPK i FWGRMZ.

Ciekawe spostrzeżenia można wysnuć biorąc pod uwagę wielkość udzielonych poręczeń ze względu na poręczane zobowiązanie (rys. 3 i 4). Największa liczba poręczeń dotyczy kredytów i pożyczek o charakterze obrotowym. Ponad 70% poręczeń udzielonych w 2007 roku zostało przeznaczonych na finansowanie bieżącej działalności przez przedsiębiorstwa. Kredytobiorcy przeznaczają takie środki na zakup surowców, materiałów czy regulowanie bieżących zobowiązań. W przypadku problemów z utrzymaniem bieżącej płynności



Rys. 3. Struktura udzielonych poręczeń przez ZRFPK według poręczanego zobowiązania (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez ZRFPK i FWGRMZ.

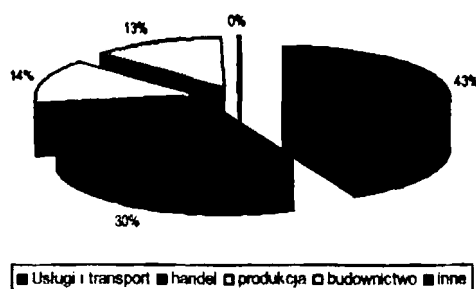


Rys. 4. Struktura udzielonych poręczeń przez ZWRGMZ według poręczanego zobowiązania (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez ZRFPK i FWGRMZ.

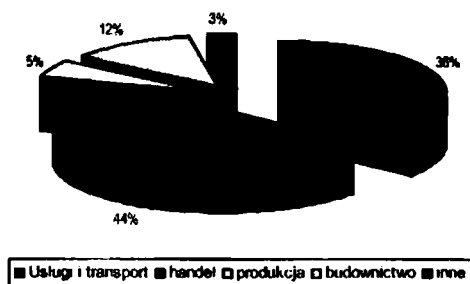
finansowej przez przedsiębiorców, inwestycje przechodzą na dalszy plan. Tylko ponad 20% udzielonych poręczeń zostało przeznaczonych na zaciągnięcie kredytu, pożyczki o charakterze inwestycyjnym.

Struktura poręczeń udzielonych według sektora działalności przedsiębiorcy (rys. 5 i 6) pozwala wyodrębnić gałęzie przemysłu, które najczęściej korzystały z usług funduszy poręczeń kredytowych. Liczba udzielonych poręczeń według wyżej wymienionego kryterium w przypadku zachodniopomorskiego i szczecińskiego funduszu kształtuje się bardzo podobnie. W strukturze dominują trzy rodzaje przedsiębiorstw działających w sektorze „handlu”, „usług i transportu” oraz „budownictwa”. Pozostałe sektory gospodarki, takie jak „produkcja” i „inne” wykazują dużo mniejszy udział w zapotrzebowaniu na usługi funduszy poręczeń kredytowych. W 2007 roku na terenie województwa zachodniopomorskiego według ZRFPK największy popyt na usługi poręczeń kredytowych reprezentowały przedsiębiorstwa z sektora „usług i transportu”. Natomiast w przypadku FWGRMZ w roku 2007 najwięcej przedsiębiorstw działających w „handlu” skorzystało z usług funduszu.



Rys. 5. Struktura udzielonych poręczeń przez ZRFPK ze względu na sektor działalności przedsiębiorcy (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez ZRFPK i FWGRMZ.



Rys. 6. Struktura udzielonych poręczeń przez ZWRGMZ ze względu na sektor działalności przedsiębiorcy (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez ZRFPK i FWGRMZ.

Wskaźnik, który pozwala ocenić aktywność funduszy za pomocą wartości aktywnych (aktualnych) poręczeń do kapitału funduszu nazywany jest mnożnikiem kapitałowym. Im wyższy mnożnik kapitałowy (powyżej 100%), tym fundusze posiadają coraz więcej kapitału i coraz lepiej go wykorzystują. W 2007 roku ZRFPK osiągnął wartość mnożnika na poziomie 176,81%, co plasuje go na trzecim miejscu w Polsce. Jeśli chodzi o FWGRMZ, to wskaźnik w 2007 roku wyniósł 87,74% i uplasował się poniżej średniej krajowej, która w tym przypadku wyniosła 110,3%<sup>6</sup>.

### Podsumowanie

Analizując aktywność funduszy poręczeń kredytowych nie sposób uniknąć podstawowej oceny osiągnięć poszczególnych podmiotów. Próba odpowiedzi na pytanie o najlepszy, najaktywniejszy czy najlepiej zarządzający fundusz pozostaje najczęściej bez odpowiedzi. Niestety nie istnieje uniwersalny miernik jakości funduszu. Fundusze działają w różnej skali, mają różny zasięg oraz posiadają siedzibę w różnych regionach kraju. Osiągnięcie bardzo wysokiego wskaźnika mierzącego jeden z aspektów działalności bardzo często powoduje zaniżenie innego. Powyższa prezentacja nie jest uniwersalną oceną dwóch funduszy działających w regionie zachodniopomorskim, a jedynie próbą wskazania różnic i podobieństw w działalności obu instytucji. Pewne jest, że rola funduszy poręczeń kredytowych w najbliższych latach na pewno będzie rosła. Przedsiębiorstwa będą miały problemy z uzyskaniem kapitału na finansowanie bieżącej działalności, jak i prowadzeniem inwestycji.

<sup>6</sup> Raport o stanie funduszy poręczeń kredytowych w Polsce (stan na dzień 31.12.2007 r.).



---

**COMPARISON OF FUNDS OF CREDIT GUARANTEE BASED  
ON WEST POMERANIAN REGIONAL FUND OF CREDIT GUARANTEE LTD.  
AND FUND OF ECONOMIC DEVELOPMENT  
OF SZCZECIN CITY COMPANY LTD CASE**

**Summary**

The article present the general characteristic of the West Pomeranian Regional Fund of Credit Guarantee Ltd. and Fund of Economic Development of Szczecin City Company Ltd., based on the most important aspects of the guarantee activities. It discuss conditions of gaining guarantee in two funds. In the article there was represented table with general characteristic of the funds. The author shown using the schemes the basic activities of the two funds according to data from 2007 and 2008 year. This presentation made possibility to compare and evaluate effects of activities of two funds, first – regional fund and second – local fund.